Skolinspektionen

Beslut

2013-03-22

Dnr 43-2012:4503

Malung-Sälens kommun

kommun@malung-salen.se

Rektorn vid Centralskolan

rolf.hoglund@malung-salen.se

Beslut för grundskola och grundsärskola

efter tillsyn av Centralskolan i Malung-Sälens kommun

Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm, Besöksadress: Sveavägen 159
Telefon: 08-586 080 00, Fax: 08-586 080 10
www.skolinspektionen.se

Tillsyn i Centralskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Malung-Sälens kommun under 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Centralskolan besöktes av Skolinspektionen den 5 och 6 februari 2013.

Fakta om skolan

Centralskolan ligger i Malung som är centralorten i Malung-Sälens kommun. Skolan delar lokaler med Malung- Sälens gymnasieskola. Centralskolans lokaler är rymliga och varje klass har hemvistklassrum där eleverna undervisas i flertalet ämnen. Naturorienterande ämnen, slöjd, bild och idrott och hälsa bedrivs i särskilda ämnessalar. Centralskolan omfattar grundskolans och grundsärskolans årskurser 6 – 9. Vid skolan finns också en särskild undervisningsgrupp så kallad förberedelseklass på grundskolenivå för nyanlända elever. Skolan har ca 277 elever varav 7 elever i grundsärskolan och ca 20 elever i förberedelseklassen. Eleverna som börjar på Centralskolan i årskurs 6 kommer från fyra olika skolor i kommunen. Det är Yttermalungs skola, Blomsterbäcksskolan, Malungsfors skola och Lillmons skola.

Skolan leds av en rektor som vid tillsynsbesöket har varit verksam på skolan i 10 år. Skolan är organiserad i fem arbetslag, bestående av mentorer, lärare med behörighet för olika årskurser och ämneskompetenser. Varje arbetslag leds av en arbetslagsledare.

I den av Skolverket publicerade statistiken över Centralskolans resultat de nationella ämnesproven i årskurs 6 från 2012 framkommer att 89 procent av eleverna nådde målen i samtliga delprov i engelska. I ämnet svenska/svenska som andraspråk nådde 69 procent av eleverna kravnivån i samtliga delprov. I matematik var måluppfyllelsen 58 procent. Resultatet i det nationella ämnesprovet i årskurs 6 var i ämnet engelska högre än genomsnittligt i riket men lägre i svenska/svenska som andraspråk och matematik samma år.

När det gäller årskurs 9 visar Skolverkets uppföljningsstatistik att 73 procent av eleverna i Centralskolan i Malung-Sälens kommun lämnade årskurs 9 med fullständigt slutbetyg år 2012. Detta är en lägre andel än genomsnittligt i riket där 77 procent av eleverna uppnådde målen i alla ämnen.

Andelen elever som var behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram och till högskoleförberedande program var 77 procent, vilket är avsevärt lägre andel än genomsnittligt i riket där 87 respektive 86 procent av eleverna var behöriga till gymnasieskolan. Även det genomsnittliga meritvärdet för eleverna i Centralskolan (190,3) var betydligt lägre än riksgenomsnittet (211,4).

Sett över en femårsperiod har elevernas kunskapsresultat i form av meritvärde i årskurs 9 försämrats från 203,7 poäng 2008 till 190,3 poäng 2012. Statistiken visar även att det under hela perioden 2008 till 2012 föreligger skillnader i resultat mellan pojkar och flickor i skolan. Skillnaden var år 2009 då 95 procent av flickorna medan 88 procent av pojkarna lämnade skolan med fullständigt slutbetyg. År 2012 var det 73 procent av alla flickor och 74 procent av alla pojkar som lämnade skolan med fullständigt slutbetyg.

När det gäller betygens fördelning på de olika betygsstegen visar den nationella uppföljningsstatistiken att påtagliga skillnader föreligger mellan olika ämnen och mellan pojkar och flickor. Exempelvis erhöll drygt 20 procent av flickorna betyget mycket väl godkänt i ämnet idrott – och hälsa medan motsvarande siffra för pojkarna var knappt 10 procent. I hem- och konsumentkunskap erhöll 18 procent av flickorna betyg mycket väl godkänt medan motsvarande siffra för pojkarna var 3 procent.

Enligt nationell statistik av resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 9 från 2012 framgår att nästan samtliga elever bedömdes uppnå kravnivåerna i ämnena svenska och engelska. I matematik var det 20 procent av eleverna som inte bedömts uppnå målen.

Vid en jämförelse mellan slutbetygen och betygen vid respektive nationellt ämnesprov i svenska, matematik och engelska årskurs 9, läsåret 2011/12, visar den nationella statistiken att överensstämmelsen ligger i nivå med riket.

Särskolan

Skolan har vid tillsynsbesöket ingen sammanställning hur stor andel av eleverna i den obligatoriska särskolan som uppnått de kunskapskrav som minst ska uppnås i årskurs 6 och 9. I samband med faktagranskningen av beslutet uppger rektorn att alla elever har nått målen men att det inte funnits någon anledning att föra statistik över resultaten då eleverna var så få.

Helhetsbedömning

Kunskapsresultaten vid Centralskolan i Malung-Sälens kommun har försämrats under de senaste fem åren. Statistik visar att det genomsnittliga meritvärdet i årskurs 9 läsåret 2011/2012 är lägre jämfört med riket. Andelen elever som var behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram och till högskoleförberedande program är avsevärt lägre än genomsnittligt i riket.

Tillsynen visar att Centralskolans systematiska kvalitetsarbete behöver förbättras. Rektorn behöver tillsammans med lärare och även med elever identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen. För detta krävs att skolan sammanställer kunskapsresultaten, följer upp, analyserar och utifrån detta vidtar åtgärder. Det är också viktigt att rektorn följer upp arbetssätt och metoder i undervisningen och ger återkoppling och stöd till lärarna.

Under Skolinspektionens tillsynsbesök framkommer att elevernas inflytande behöver utvecklas och omfatta flera delar av verksamheten. Elevernas möjligheter till ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll är lärarberoende. Att ge eleverna inflytande över undervisningen, delaktiga och få medverka i arbetet med ordningsregler, skolans plan mot kränkande behandling, har hittills inte upplevts av lärarna som ett angeläget utvecklingsområde.

Alla elever på skolan får inte det särskilda stöd de är i behov av. Studiehandledning på modersmålet erbjuds inte de elever som är i behov av det. Det måste skolan åtgärda. Åtgärdsprogrammen behöver bli tydligare. Av programmen ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följa upp och åtgärdas.

Flertalet lärare i grundskolan har adekvat utbildning men några av lärarna saknar lärarexamen. Personalkompetensen i särskolan behöver förbättras. Skolinspektionen har träffat några vårdnadshavare till elever i grundsärskolan som de själva tagit initiativ till. De uttryckte oro över om deras barn får lära sig något och över lärarkompetensen på särskolan. I samband med faktagranskningen av beslutet uppger rektorn att det finns en plan för personalens utbildning.

I intervjuer med elever framkommer att flertalet elever upplever skolan som trygg. I samband med tillsynen hade dock en allvarlig incident inträffat mellan elever på skolan. Händelsen är polisanmäld, rektorn har skrivit en incidentrapport och elevhälsan är aktiv i arbetet. Skolan måste dock förbättra planen mot kränkande behandling så att det bland annat tydligt framgår vilka åtgärder som ska vidtas under innevarande läsår.

Under Skolinspektionens tillsynsbesök framkommer att skolans ordningsregler inte följs. Påfallande många elever känner inte till reglerna och de är heller inte delaktiga i utarbetandet av dem. Detta bekräftas också i Skolinspektionens elevenkät från hösten 2012. Skolan behöver se över rutinerna kring ordningsreglers upprättande och efterlevnad av dessa.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Malung-Sälens kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 24 juni 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Malung-Sälens kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Se till att eleverna ges ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hålls informerade i frågor som rör dem.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. En del i arbetet med inflytande är att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen. Den närmare utformningen av inflytande ska, enligt skollagen, anges i samband med planering av verksamheten.

I intervjuer med rektor, lärare och elever framkommer att eleverna har ett visst inflytande över skolmiljön i Centralskolan. Skolan har klassråd och ett skolråd som består av elevrepresentanter från alla klasser och några lärare. Vid tillsynsbesöket deltog Skolinspektionen vid skolrådet. Där togs bland annat frågor om en kommande friluftsdag upp och om bristen på datorer.

Tillsynen visar dock att elevernas möjligheter till ett reellt inflytande över utbildningens utformning är lärarberoende.

Av Skolinspektionens enkät som genomfördes hösten 2012 framgår att 62 procent av eleverna i årskurs 9 anser att det stämmer ganska bra att "Det är bara lärarna som bestämmer vad vi ska arbeta med på lektionerna" och 52 procent av eleverna svarar "På lektionerna är vi elever med och bestämmer på vilket

sätt vi ska arbeta med olika uppgifter". På motsvarande påstående om elevinflytande har ca 70 procent av den pedagogiska personalen svarat att eleverna kan påverka arbetssätten och är med och planerar hur undervisningen ska genomföras.

Enligt intervjuade elever finns det lärare i skolan som ibland låter eleverna påverka arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Det är exempelvis i ämnena bild, slöjd och språk som eleverna uppfattar att de får möjlighet påverka arbetssätt och redovisningsformer. "Annars är det mest lärarna som bestämmer".

I intervjuer med lärare framkommer att eleverna till viss del kan påverka inriktning, arbetsformer och redovisning vid teamarbete men lärarna uppger samtidigt att de kan bli bättre och tydligare på att tala om för eleverna "när de kan påverka".

Rektorn bekräftar att eleverna behöver, tillsammans med lärarna, vara mer delaktiga i de pedagogiska planeringarna.

Utredningen visar att på Centralskolan ges eleverna inte ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Malung-Sälens kommun föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

1 kap. 10 §, 4 kap. 9, 14 §§ skollagen samt Lgr 11 och Läroplan för grundsärskolan avsnitt 2011, avsnitt 1, avsnitt 2.3 och avsnitt 2.8.

Trygghet och studiero

Bedömning

Malung-Sälens kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att skolans ordningsregler utarbetas under medverkan av eleverna samt följs upp vid skolenheten.
- Se till att rektor och lärare vidtar de omedelbara eller tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma tillrätta med elevers ordningsstörande beteende.
- Se till att det finns för varje skolenhet/verksamhet en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering

Enligt skollagen ska ordningsregler finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Det är rektorn som ska besluta om ordningsregler. Av skollagen framgår också att rektor och lärare ska vidta de omedelbara eller tillfälliga åtgärder för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande beteende.

Centralskolan har tydliga ordningsregler som benämns som skolans Värdegrunds- och trivselregler. De omfattar bland annat bemötande, respekt, ordningsstörande beteende, mobiltelefonanvändande och förvaring av ytterkläder. Vid de lektionsbesök och verksamhetsbesök i övrigt som genomförs under tillsynen kan Skolinspektionen konstatera att skolans ordningsregler inte följs. Exempelvis förekommer, särskilt i en korridor som Skolinspektionen passerade några gånger, småbråk mellan elever, utfall mot enstaka elever som blir upptryckta mot elevskåpen. Ytterligare exempel som noteras i skolans matsal och under lektioner som Skolinspektionen besöker, har flertalet elever ytterkläder på sig trots att det finns en regel som säger att ytterkläder under skoltid ska förvaras i elevens skåp. Anmärkningsvärt är att ingen vuxen reagerar och ingriper för att komma tillrätta med elevernas ordningsstörande beteende. Vid intervjuer med lärare och elever framkommer att eleverna fick ordningsreglerna när de började på skolan i årskurs 6. Därefter har inte, enligt eleverna, skolans ordningsregler gåtts igenom. I samtliga elevintervjuer framkommer att de inte medverkat vid utarbetandet av skolans ordningsregler. Reglerna liksom de konsekvenser som följer av att någon bryter mot reglerna är heller inte kända av eleverna. I Skolinspektionens enkät till eleverna hösten 2012 uppger 46 procent av eleverna på frågan" I min skola följer eleverna trivsel- och ordningsreglerna" att det stämmer ganska dåligt, vilket bekräftar vad Skolinspektionen sett.

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Enligt Skolinspektionens praxis innebär kraven i skollagen även att planen ska vara daterad och att den upprättas årligen, och inte endast revideras.

Centralskolans senast gällande plan kallad Plan mot diskriminering och alla typer av kränkande behandling, upprättades den 18 december 2012 och gäller för läsåret 2012/2013. Skolinspektionen har tagit del av skolans plan som bland

annat innehåller definitioner av begrepp, skolans handlingstrappa vid diskriminering och kränkande behandling samt ansvarsfördelning vid det förebyggande och åtgärdande arbetet. Däremot saknas en redogörelse för vilka åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året, samt redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts. Planen saknar också analys av sådana riskfaktorer som identifierats genom kartläggning och som utgör utgångspunkt för aktuella åtgärder.

Tillsynen visar att Centralskolans ordningsregler inte har utarbetats i samråd eleverna. Rektorn och lärare vidtar inte omedelbara eller tillfälliga åtgärder för att komma tillrätta med elevers ordningsstörande beteende. Det finns också brister i skolans plan mot kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Malung-Sälens kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

5 kap. 5 - 6 §§ och 6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Malung-Sälens kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att skolan ger studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det.
- Se till att rektorn fattar beslut om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och åtgärdas.

Motivering

Enligt skollagen ska rektorn se till att elevers behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska eleven ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Enligt skolförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Vid intervju med rektorn framkommer att studiehandledning på modersmålet endast erbjuds i somaliska. Vid tillsynsbesöket framkommer i samtal med lärare, elevhälsa och elever att det finns elever på skolan från bland annat Thailand och Eritrea som är i behov av stöd på modersmålet för att kunna tillgodogöra sig undervisningen. Något sådant stöd ges inte i dessa språk.

Flera av de åtgärdsprogram som rektorn beslutat om, vilka Skolinspektionen granskat, anger mer en anpassning av undervisningen än vilka stödåtgärder som skolan ska vidta för att eleven ska ges möjlighet att uppnå kunskapskraven. Exempelvis står i åtgärdsprogrammen" att eleven får en placering i klassrummet så att eleven både ser och hör undervisande lärare, "att arbeta enskilt vid behov", "anpassning utifrån sin nivå". Av åtgärdsprogrammen framgår när och hur de ska följas upp men det framgår inte alltid vem på skolan som ansvarar för att de olika stödåtgärderna genomförs.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister gällande studiehandledning på elevens modersmål och i skolans åtgärdsprogram. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Malung-Sälens kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

5 kap. 4 §, 3 kap. 7, 11 - 12 §§ skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Malung-Sälens kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Se till att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.
- Se till att kvalitetsarbetet är dokumenterat och att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen.
- Se till att lärarna får kontinuerlig pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Systematiskt och kontinuerligt innebär att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma: att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

Om det vid uppföljning av verksamheten kommer fram att det finns brister i densamma, ska huvudmannen, enligt skollagen, se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Det förutsätter att det finns rutiner för att redovisas konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräckligt för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Skolinspektionen har tagit del av Centralskolans kvalitetsredovisning för läsåret 2011-2012. Dokumentet innehåller bland annat övergripande målsättning för Centralskolan, åtgärder för utveckling, riktlinjer och en omfattande organisationsbeskrivning. Kvalitetsredovisningen saknar dock sammanställning av elevernas kunskapsresultat för såväl grupp, klass som på enhetsnivå. Det framgår inte heller av kvalitetsredovisningen i vad mån de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfyllts, eller om resultaten förbättrats eller försämrats. Det framkommer under intervjun med rektorn att skolan saknar rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen.

Kvalitetsarbetet ska enligt skollagen genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Vidare ska elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.

I intervjuer framkommer att lärarna inte systematiskt analyserar skolans samlade resultat för att få underlag för åtgärder som ska vidtas för ökad måluppfyllelse.

Enligt läroplanen ska rektor se till att lärarna får kontinuerlig pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

För att bland annat öka möjligheterna till inflytande och ansvarstagande för personal och elever har rektorn utvecklat en pedagogisk arbetsorganisation med fem arbetslag. Det framkommer, i intervju med rektorn och lärare, att rektorn sällan deltar i lärarnas arbetslagsmöten. Lärare uppger också att de saknar rektors stöd och återkoppling i sitt pedagogiska arbete.

Sammanfattningsvis visar utredningen brister i det pedagogiska ledarskapet och i det systematiska kvalitetsarbetet vid Centralskolan. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Malung-Sälens kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen samt Lgr 11 och Läroplan för grundsärskolan 2011, avsnitt 2.8

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Bedömning

Malung-Sälens kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

- Se till att det är tydligt i vilka fall, och till vem, rektorn har överlåtit enskilda ledningsuppgifter eller beslutsbefogenheter.

Motivering

Enligt skollagen får rektorn uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor som framgår i av särskilda föreskrifter i skollagen eller andra författningar.

Den pedagogiska verksamheten vid skolan är organiserad i fem arbetslag utifrån olika ämnen och representerar samtliga årskurser. Särskoleklassen och förberedelseklassen ingår i varsin grupp. Arbetslagen består av ca sex till elva pedagoger med olika ämneskompetenser. Det finns också forum för ämnesråd som träffas regelbundet. Elevhälsoteamet fungerar som en förstärkning till arbetslagen som deltar i vissa möten, följer upp och utvärdera pågående insatser.

I intervjuer med lärare och elevhälsan framkommer att för varje arbetslag finns en samordnare som också ingår i rektorns referensgrupp. Samordnarna uppger att deras uppdrag är otydligt och att de upplever en osäkerhet i förhållande till ansvar och befogenheter.

Utredningen visar att lärarnas fördelade roller och ansvar är otydliga. Verksamheten motsvarar därmed inte författningarnas krav och Malung-Sälens kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning
2 kap. 10 § andra stycket skollagen

Personalkompetens

Bedömning
Malung-Sälens kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Se till att de lärare som används som har utbildning för den undervisning de ska bedriva.

Motivering
Enligt skollagen ska de lärare som anställs efter den 1 juli 2011 ha utbildning för den undervisning de bedriver. Av 1985 års skollag framgår att kommuner är skyldiga att använda lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva Enligt lagen om införande av skollagen ska 1985 års skollag tillämpas gällande lärare som enligt den nya skollagen saknar utbildning för att undervisa i skolan och som har anställts före den 1 juli 2011.

Enligt personallistan på Centralskolan finns det 32 lärare varav två är gymnasielärare och tre lärare undervisar i särskolan.

Enligt uppgift från rektorn finns det lärare på skolan som inte har utbildning avsedd för den undervisning de bedriver. Det är i ämnet hem- och konsumentkunskap. Rektor uppger i verksamhetsredogörelsen att läraren kommer att påbörja behörighetsgivande utbildning vårterminen 2013. Rektorn uppger vidare vid tillsynsbesöket att det är fyra lärare på skolan som går behörighetsgivande utbildning i olika ämnen.

I Centralskolans grundsärskola undervisar lärare som är anställda före den 1 juli 2011. Två av dessa lärare är tillsvidareanställda men vid tillsynsbesöket innehar de andra tjänster utanför skolan och ersatts av tre vikarier som är viss-

tidsanställda efter den 1 juli 2011. En av lärarvikarierna har lärarexamen, en är specialpedagog och en av lärarna är obehörig.

Utredningen visar att Centralskolan använder lärare som inte har utbildning för den undervisning de bedriver. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Malung-Sälens kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 3 § 1985 års skollag, 2 kap. 13,15, 17-19 §§ skollagen och 33 § lagen om införande av skollagen.

Omfattning och resurstillgång

Bedömning

Malung-Sälens kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Se till att eleverna har tillgång till utrustning, böcker och andra lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning och för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Motivering

Enligt skollagen ska för utbildningen finnas lokaler och utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Rektorn har, enligt läroplanen, ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att eleverna får tillgång till läromedel av god kvalitet och annat stöd för att själva kunna söka och utveckla kunskaper såsom till exempel datorer och andra hjälpmedel. Enligt läroplanen för grundsärskolan ska skolan ansvara för att varje elev efter genomgången grundsärskola kan använda modern teknik som ett verktyg för kunskapssökande, kommunikation och lärande.

I intervjuer med elever framkommer att tillgången till datorer är begränsad på skolan, vilket också bekräftas av rektorn, lärare och elevhälsoteamet. Eleverna uppger att det finns 16 bärbara datorer som ska räcka till ca 80 elever. De uppger vidare att de skoluppgifter som de arbetar med i undervisningen oftast kräver tillgång till en dator, dels för att söka information och fakta men också för att lärare kräver att redovisningar ska skickas in via datorn till läraren.

På grundsärskolan har eleverna tillgång till två läsplattor.

Utredningen visar att eleverna vid Centralskolan inte har tillräcklig tillgång till utrustning och andra lärverktyg som krävs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Malung-Sälens kommun föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 35 § skollagen, Lgr 11 och Läroplan för grundsärskolan 2011 avsnitt 2.2 och 2.8

På Skolinspektionens vägnar

Luca Nesi
Enhetschef

Marie Wiberg-Svensson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).